

parlar de les colònies escolars [...] vaig descobrir que el meu poble, Tossa de Mar, va ser un dels escenaris d'una de les colònies més interessants [...] així, doncs, vaig decidir visitar l'arxiu municipal».

El llibre ens situa en un determinat moment històric (entre 1900 i 1939), ens explica com van néixer les colònies escolars a casa nostra (poc a veure amb el sentit, la durada i l'organització de les actuals colònies d'estiu) i descriu l'acció educativa de l'Ajuntament de Barcelona, impulsor i defensor d'aquesta experiència (per cert, més de 30 pobles gironins acolliren colònies organitzades per l'Ajuntament de Barcelona: encara hi ha feina a fer per part dels investigadors!), que s'inscriu en el que aleshores era la millor pedagogia. Però el gruix de la publicació es dedica a la colònia escolar Turissa: al seu director; a la innovació que suposava que «els vilatans, sobretot la mainada, participessin de la vida social de la colònia, de la mateixa manera que els escolars es van integrar a la vida quotidiana del poble»; i a l'afany explícit d'aprofitar al màxim les possibilitats del medi humà (els pescadors, les masies, la producció surera), històric (la vil·la romana i la vila medieval) i natural (el terreny, la costa, les plantes, els animals, el paisatge) de Tossa.

El llibre es presenta magníficament il·lustrat,

amb fotografies i documents molt ben escollits i amb trette annexos a títol de prova documental d'una realitat poc coneguda, però que diu molt a favor dels dirigents i de les polítiques que, en altre temps, feren de Catalunya una avançada de l'educació entesa com a ver-tadera política social.

Xavier Besalú

Nou volums de la Nova Biblioteca Olotina

BARNADAS I PUIGFERRER, Joan.
Joan Deu i Ros, una biografia política.
Nova Biblioteca Olotina, 1.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2001.

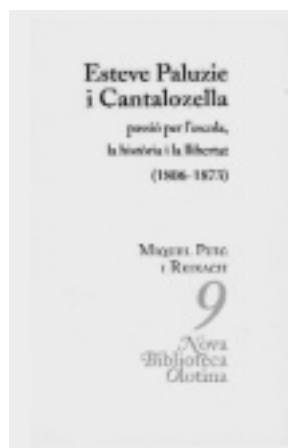
PLANAGUMÀ I GELADA, Antoni.
La guerra civil a Olot, memòries des de l'exili.
Nova Biblioteca Olotina, 2.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2002.

CUÉLLAR I BASSOLS, Alexandre.
Olotins a contrallum, vint-i-cinc retrats al vol.
Nova Biblioteca Olotina, 3.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2003.

PUIGVERT I SOLÀ, Joaquim.
M. Josep Danés i Torras, arquitecte, una biografia professional.
Nova Biblioteca Olotina, 4.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2003.

DANÉS I LLONGARRIU, Joaquim.
Del carrer de la Proa a l'examen d'estat, memòries.
Nova Biblioteca Olotina, 5.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2004.

VIDAL I FORGA, Gil.
Memòries.
Nova Biblioteca Olotina, 6.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2005.

GASCON I RODÀ, Jaume.
Memòries d'un periodista català (1904-1940) (2 vol.).
Nova Biblioteca Olotina, 7 i 8.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2006.

PUIG I REIXACH, Miquel.
Esteve Paluzie i Cantalozella, passió per l'escola, la història i la llibertat (1806-1873).
Nova Biblioteca Olotina, 9.
Ajuntament d'Olot. Olot, 2006.

El setembre de 2001 va aparèixer el primer volum de la Nova Biblioteca Olotina, publicat per l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot, i el desembre passat se'n va publicar el novè. En aquest període de poc més de cinc anys la col·lecció ha donat a conèixer nou textos inèdits de memòries i biografies de persones dels segles XIX i XX vinculades amb la ciutat d'Olot i comarca que per diverses circumstàncies no havien estat publicats fins ara.

El primer volum és la biografia de l'alcalde republicà d'Olot Joan Deu, defensor de la ciutat contra els carlins, un polític tan estimat per les classes treballadores com menyspreat

pels sectors més conservadors. Va accedir a l'alcaldia gràcies al sufragi universal dels homes que instituí la Gloriosa, fet que va obrir les urnes a les classes populars, les quals es van decantar d'una manera clara per l'opció republicana federal. Aquest alcalde, conegut com «en Deu republicà», va patir durant anys una mala propaganda que el text ajuda a desmentir, alhora que el situa en el seu just context.

El segon volum són les memòries d'Antoni Planagumà, un polític actiu a la ciutat fins al 1939, en què va haver d'exiliar-se a França, on va viure fins a la mort. El 1936 va signar el decret de col·lectivitzacions a Olot, com a president del Departament d'Economia del Consell Municipal. El llibre repassa la Guerra Civil a la ciutat i inclou un text inèdit sobre els fets del Triai, un dels episodis més sagnants a la ciutat, en què un escamot incontrolat va matar onze persones.

L'escriptor Alexandre Cuéllar, amb la seva típica prosa àgil i engrescadora, és l'autor del tercer volum, que descriu vint-i-cinc personatges olotins desapareguts, de tarannàs i ideologies molt diferents, alguns retratats de forma magistral, que tenen en comú el fet d'haver estat coneguts per l'autor al llarg de la seva prolongada vida.

El quart volum ens apropa a l'arquitecte Josep Danés, l'obra del qual està escampada en diverses

zones, però sobretot a Barcelona –on tenia el despatx professional–, a l'entorn de Ribes de Freser –d'on va ser arquitecte municipal– i a la seva ciutat nadiua. Puigvert no oblidia les seves facetes d'estudiós i erudit de l'arquitectura i la seva tasca de salvament del nostre patrimoni artístic.

El metge Joaquim Danés i Llongarriu, fill del també metge i historiador Joaquim Danés i Torras, és l'autor del cinquè volum. Va ser un col·laborador habitual a la premsa local i autor d'uns textos sempre ocurrents. En aquestes memòries de la seva infància i adolescència incideix en un seguit d'aspectes de la ciutat que va conèixer, des de l'escola primària a l'antic institut del convent del Carme fins a l'entrada a la universitat, episodis i vivències que passen per alt en les cròniques de l'Olot de l'època.

El volum sisè és obra d'un altre polític olotí, Gil Vidal, que escriu sobre la seva etapa de regidor de Governació a l'Ajuntament d'Olot durant la República, la seva incorporació al front i la seva detenció i empresonament després de la victòria feixista.

El periodista i fotògraf Jaume Gascon va col·laborar en diverses publicacions catalanes de l'època, a les quals enviava relats d'entreguerres des de diverses poblacions europees. Les seves memòries abracen el

període que va des de la seva infància fins al 1940, un cop alliberat de la presó de la Corunya, provinent de París, on l'havia detingut la Gestapo. És el text més extens, fet pel qual s'ha editat en dos volums, el setè i vuitè.

El darrer volum fins al moment repassa la vida d'Esteve Paluzie, un mestre innovador que va tenir una acreditada escola a Barcelona, director d'una editorial de llibres escolars que van ser estudiats per generacions de joves, però sobretot un defensor de la llibertat i la instrucció per engrandir el país.

La Nova Biblioteca Olotina, en definitiva, és un conjunt de textos imprescindibles per conèixer de primera mà esdeveniments de la nostra història recent i alguns dels seus principals protagonistes.

Joan Sala

Amb e d'escultura

BORRELL I SABATER, Miquel.
Escultures a la via pública.
Diputació de Girona.
Girona, 2006.

El patrimoni cultural és tan ric i divers que aquestes mateixes circumstàncies podrien ser causa d'un passar-ne de llarg; a l'inrevés d'aquella dita que els arbres

poden no deixar-nos veure el bosc, podríem posseir tant de patrimoni col·lectiu que no ens aturèssim a contemplar cada obra en les seves singularitats. Amb aquest bon esperit s'ha realitzat el llibre que ha sortit de la Diputació de Girona, que cataloga les escultures a la via pública a les terres gironines. L'autor és Miquel Borrell i Sabater, historiador i publicista, que ha culminat així una tasca de tres anys de recerca i documentació al llarg i ample de la geografia comarcal, un treball de camp altament meritori. És un escorcoll metòdic del parc d'escultures que ara es presenta en dos volums per facilitar-ne l'ús pràctic de llibre guia. Per bé que l'objecte del llibre és l'escultura pública, també hi ha referència d'escultura privada visible des de la via pública. La panoràmica, doncs, és ben extensa i arriba a donar notícia i imatge d'unes 700 obres, realitzades per uns 300 escultors de diverses nacionalitats.

Les imatges del llibre ens mostren les diverses motivacions de les creacions, des de les commemoracions de personalitats i de fets histò-

rics fins als capricis decoratius, realitzats tant a la manera figurativa com a l'estil de les realitzacions més trencadores, ja sigui amb materials clàssics o amb els més agosarats. Al peu, cada foto ens informa sobre l'emplaçament, any, títol i autor de l'obra.

En el pròleg Sebastià Goday defineix perfectament la publicació: «És la primera i més seriosa catalogació de l'escultura pública a les comarques de Girona. Amb el pas del temps hi aprendrem de la memòria.»

Els objectius s'han complert plenament: inventariar, obrir i transmetre coneixement, és a dir, crear consciència de la riquesa patrimonial, que ens ha de portar a donar-hi l'estima que es mereix. A partir d'aquest llibre s'inicia també un repte, perquè l'autor no ha entrat a opinar si tota l'obra escultòrica ressenyada és o no és art, però suggereix que «pertoca a cadascú, al seu gust, opinar, comparar, analitzar, triar, jutjar i col·locar cada escultura en el món de l'Art, en el cistell de l'Artesania o en el racó dels Errors Humans».

Jordi Dalmau